

افعی لطیفی

Montivipera latifii
(Mertens, Darewsky & Klemmer, 1967)
Latifi's Viper

نام‌های علمی مترادف:

Vipera latifii

Mertens, Darwsky & Klemmer, 1967

Daboia (Daboia) raddei latifii: Obst, 1983*Vipera (Montivipera) latifii*: Nilson *et al.*, 1999*Montivipera latifii*:Rastegar-pouyani *et al.*, 2008

Exterior characteristics: Body light grey, silver, dark brown, with mid-dorsal dark brown stripe to tail tip or irregular dark brown spots, dorsally imperfect zigzag-shape and two diagonal dark brown to black stripes on each side of head to below eye; venter pale yellow with black and white small spots. Pupil vertical; rostral in contact with 3 scales anteriorly; elongated supraocular present, separated from eye by a row of small scales; 5 to 8 (rarely 9) scales between supraoculars; dorsal scales keeled, in 23 rows; ventrals 160 to 174; subcaudals 27 to 40; anal entire. Total length 79 cm; tail 5 cm.

Global distribution: Iran.

Reproduction: Give birth to 5 and 10 and young are born during the summer.

Behavior: Can be active in low temperatures, while others species can not tolerate low temperatures.

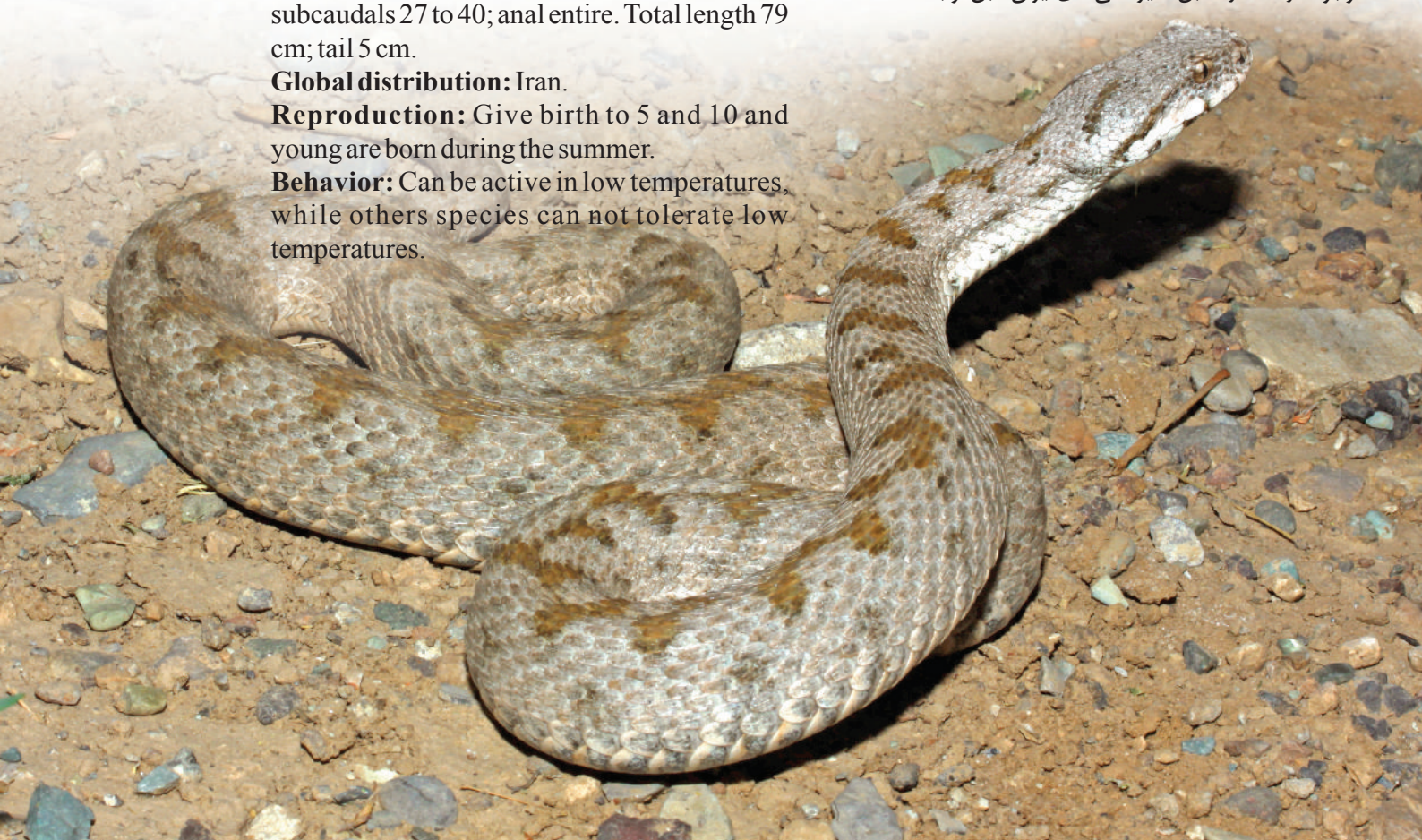

ویژگی‌های ظاهری: رنگ بدن خاکستری روشن، نقره‌ای، قهوه‌ای تیره است. گاهی یک خط قهوه‌ای طولی تیره در سرتاسر سطح پشتی تا انتهای دم دارد و گاهی خال‌های قهوه‌ای تیره و نامنظم بر روی سطح پشتی دیده می‌شود. این خال‌ها ممکن است به شکل زیگزاگ ناقص مشاهده گردند. دو خط مورب تیره متمایل به مشکی در دو طرف سر تا زیر چشم قابل مشاهده است. سطح شکمی زرد روشن با خال‌های ریز سفید و مشکی است. مردمک چشم عمودی است. پولک رسترال به ۳ پولک در بالای پوزه متصل است. پولک بالای چشمی کشیده‌ای دارد که توسط یک ردیف پولک کوچک از چشم جدا شده است. ۵ تا ۸ (به ندرت ۹) پولک در فاصله میان دو پولک بالای چشمی قرار گرفته‌اند. پولک‌های سطح پشتی تیغه دارند و در ۲۳ ردیف قرار گرفته‌اند. پولک‌های سطح شکمی ۱۶۰ تا ۱۷۴ و سطح زیر دم ۲۷ تا ۴۰ عدد هستند. پولک مخرجی منفرد است. طول کل ۷۹ و طول دم ۵ سانتی‌متر است.

پراکنش جهانی: ایران.

زادآوری: این مار زنده‌زا است و بین ۵ تا ۱۰ نوزاد در تابستان به دنیا می‌آورد.

عادات و رفتار: گزارشاتی از فعالیت این حیوان در دماهای پایین وجود دارد که در مقابل سایر افعی‌های ایران قابل توجه است.

افعی راده

Montivipera raddei (Boettger, 1890)

Radde's Viper

نام‌های علمی مترادف:

Vipera raddei Boettger, 1890*Vipera albicornuta* Nilson & Andrén, 1985*Montivipera raddei*: Werning & Wolf, 2007

Exterior characteristics: Body light brown, dark grey or blackish grey; dorsally one row of round light, brick-red spots; laterally dark brown or black stripes; two dark brown stripes behind eye to corner of mouth and beyond; venter with small dark grey or black spots. Pupil vertical; rostral in contact with 2 scales anteriorly; elongated supraocular present, separated from eye by a row of small scales; 5 to 8 (rarely 9) scales between supraoculars; dorsal scales keeled, in 23 rows; tail relatively short, less than 8% of total length; ventrals 161 to 185; subcaudals 25 to 39; anal entire. Total length 110 cm; tail 8 cm.

Global distribution: Turkey, Armenia, Iran and Turkmenistan.

Reproduction: It is an ovoviviparous species; the female gives birth to between 3 and 9 young. The duration of pregnancy is 140 to 160 days.

Behavior: This species forms congregations during the winter.

ویژگی‌های ظاهری: بدن خاکستری روشن تا تیره متمایل به مشکی یا قهوه‌ای تیره و همراه با خال‌های گرد یا نامنظم زرد رنگ با حاشیه تیره متمایل به مشکی در قسمت پشتی است. در قسمت خلفی سر خطوط مشکی رنگ طولی به هم پیوسته دیده می‌شود. دو خط تیره در پشت چشم تا قسمت خلفی گوشه دهان وجود دارد. دو سری خال یک در میان کوچک و بزرگ با حاشیه روشن در سطح جانبی دیده می‌شود. سطح شکمی به رنگ تیره متمایل به مشکی با خال‌های ریز مشکی و سفید است. مردمک چشم عمودی است. پولک رسترا به دو پولک در بالای پوزه متصل است. پولک بالای چشمی کشیده‌ای دارد که توسط یک ردیف پولک کوچک از چشم جدا شده است. ۵ تا ۸ (به ندرت ۹) پولک در فاصله میان دو پولک بالای چشمی قرار گرفته‌اند. پولک‌های سطح پشتی تیغه دارند و در ۲۳ ردیف قرار گرفته‌اند. دم کوتاه است و حدود ۸ درصد از طول کل جانور را شامل می‌شود. پولک‌های سطح شکمی ۱۶۱ تا ۱۸۵ و سطح زیر دم ۲۵ تا ۳۹ عدد هستند. پولک مخرجی منفرد است. طول کل ۱۱۰ و طول دم ۸ سانتی‌متر است.

پراکنش جهانی: ترکیه، ارمنستان، ایران و ترکمنستان.

زادآوری: این مار تخم‌زننده‌زاده و بین ۳ تا ۹ نوزاد به دنیا می‌آورد. در این گونه دوران بارداری بین ۱۴۰ تا ۱۶۰ روز به طول می‌انجامد.

عادات و رفتار: افراد این گونه در فصل زمستانی در کنار یکدیگر جمع می‌شوند.

افعی خال‌دار

Montivipera wagneri

(Nilson & Andrén, 1984)

Ocellated Mountain Viper

نام‌های علمی مترادف:

Vipera wagneri Nilson & Andrén, 1984*Vipera (Montivipera) wagneri*:

Nilson et al., 1999

Montivipera wagneri: Garrigues et al., 2005

Exterior characteristics: Body charcoal grey, dark brown with round or irregular shaped spots in yellow with dark or black margins dorsally; longitudinal black stripes posteriorly on head joining with two dark stripes behind eye to corner of mouth; venter dark brown or black. Pupil vertical; rostral in contact with 2 scales anteriorly; elongated supraoculars in contact with eyes; 6 scales between supraoculars; dorsal scales keeled, in 23 rows; ventrals 161; subcaudals 23; anal entire. Total length 29 cm; tail 2 cm.

Global distribution: Turkey and Iran.

Reproduction: It is ovoviviparous, and it gives birth to 10 to 12 neonates in each clutch.

Behavior: There is no data about the biology of this species.

ویژگی‌های ظاهری: بدن به رنگ خاکستری و به همراه خال‌های زرد رنگ و مدور با حاشیه قهوه‌ای تیره است. تقریباً ۲۴ خال در ناحیه پشتی دیده می‌شود. دو خال مورب در ناحیه گردن وجود دارد و یک خط تیره از ناحیه چشم تا گوشه دهان کشیده شده است. سطح شکمی قهوه‌ای تیره یا مشکی است. مردمک چشم عمودی است. پولک رستریل به دو پولک در بالای پوزه متصل است. پولک بالای چشمی کشیده‌ای دارد که به چشم متصل است. ۶ پولک در فاصله میان دو پولک بالای چشمی قرار گرفته‌اند. پولک‌های سطح پشتی تیغه دارند و در ۲۳ ردیف قرار گرفته‌اند. پولک‌های سطح شکمی ۱۶۱ و سطح زیر دم ۲۳ عدد هستند. پولک مخرجی منفرد است. طول کل ۲۹ و طول دم ۲ سانتی‌متر است.

پراکنش جهانی: ترکیه و ایران.

زادآوری: تخم‌زنده‌زا بوده و بین ۱۰ تا ۱۲ نوزاد به دنیا می‌آورد.

عادات و رفتار: در مورد عادات و رفتار این مار اطلاعاتی موجود نیست.

مار شاخ دار فیلد

Pseudocerastes fieldi Schmidt, 1930

Field's Horned Viper

نام‌های علمی مترادف:

Pseudocerastes fieldi Schmidt, 1930*Pseudocerastes persicus fieldi*:

Arnold & Gallagher, 1977

Daboia persica fieldi: Obst, 1983

Exterior characteristics: Body grayish yellow to light brown with about 30 transverse spot in two series; Ventral scales with black dots on their edge; two dark brown lines extends from eyes to edge of mouth and back of head. Eyes usually with an elevated projection above it; dorsal scales keeled, in 21 (rarely 23) rows; two series of scales between nasal and rostral; ventrals 127 to 142; subcaudals 34 to 46; anal entire. Total length 75 cm; tail 8 cm.

Global distribution: Iran, Palestine, Egypt, Jordan, Iraq, Saudi Arabia and Syria.

Reproduction: This snake is viviparous and gives birth to 2 neonates per year.

Behavior: This snake moves with a sideways motion.

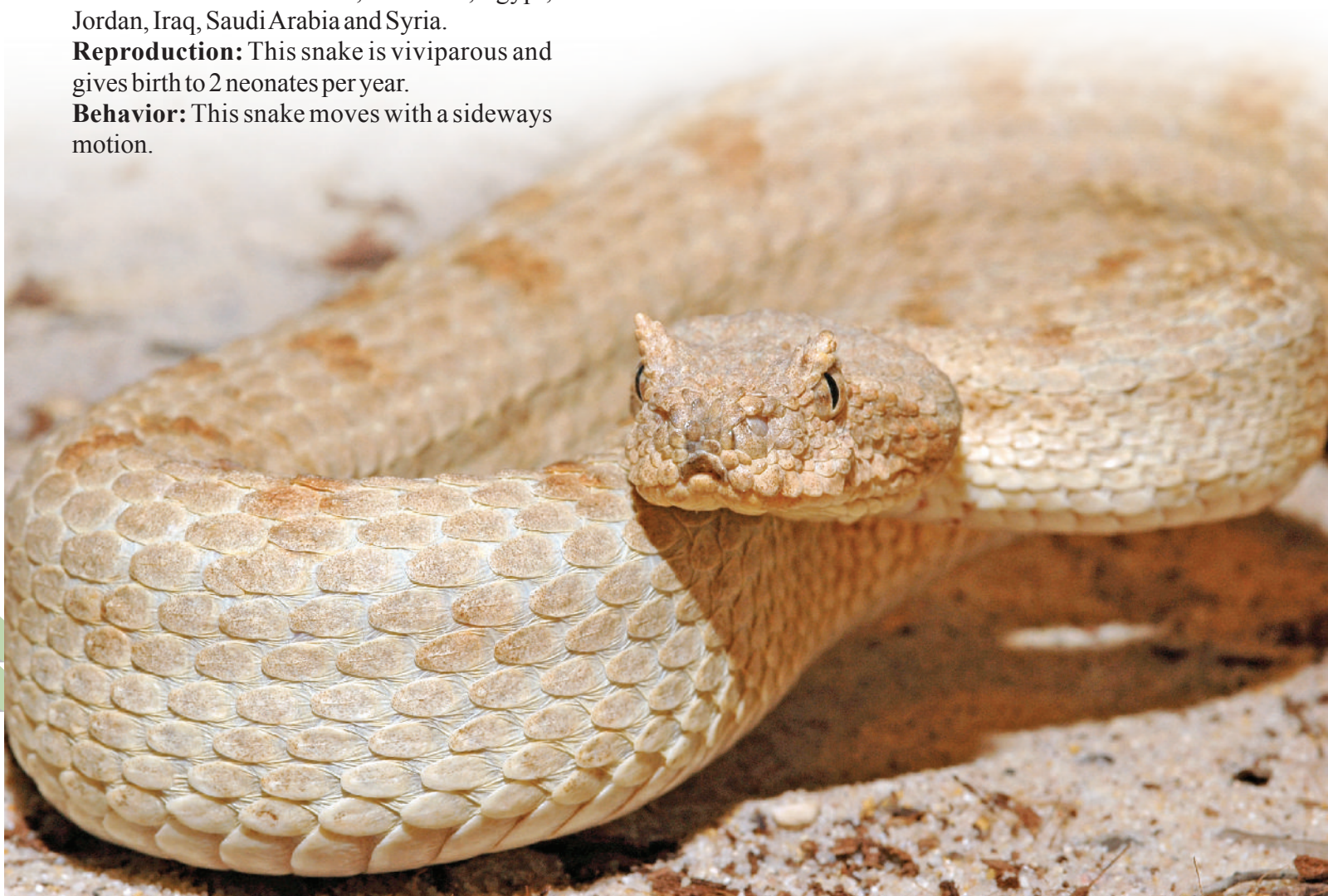

ویژگی‌های ظاهری: بدن به رنگ زرد متمایل به خاکستری روشن یا قهوه‌ای است. سطح پشتی دارای تقریباً ۳۰ عدد خال عرضی در دو ردیف است. لبه پولک‌های سطح شکمی و سطح زیرین دم دارای خال‌های ریز مشکی رنگ است. دارای خط قهوه‌ای در ناحیه جانبی سر بوده که از چشم به سمت عقب و پائین کشیده شده‌اند. معمولاً دو زائده شاخ مانند در بالا چشم قابل مشاهده است. پولک‌های سطح پشتی تیغه دارند و در ۲۱ (به ندرت ۲۳) ردیف قرار گرفته‌اند. دو ردیف پولک در میان پولک رسترال و پولک بینی دیده می‌شود. پولک‌های سطح شکمی ۱۲۷ تا ۱۴۲ و سطح زیر دم ۳۴ تا ۴۶ عدد هستند. پولک مخرجی منفرد است. طول کل ۷۵ و طول دم ۸ سانتی‌متر است.

پراکنش جهانی: ایران، فلسطین، مصر، اردن، عراق، عربستان و سوریه.

زادآوری: این گونه زنده‌زا بوده و ۲ نوزاد در سال به دنیا می‌آورد.

عادات و رفتار: حرکت این مار جانبی است.

ویژگی‌های ظاهری: رنگ بدن متنوع است. بدن به رنگ خاکستری، قهوه‌ای روشن، خاکستری متمایل به سربی یا آبی و به همراه چهار سری خال درشت تیره بوده که دو سری از میانی آن به شکل زیگ زاگ قرار گرفته‌اند. دو خط مورب قهوه‌ای تیره در دو طرف سر تا زیر چشم دیده می‌شود. سطح شکمی زرد روشن و گاهی سفید با خال‌های ریز تیره رنگ است. یک سری خال قهوه‌ای تیره در سطح جانبی بدن وجود دارد. معمولاً دو زائده شاخ مانند در بالا چشم قابل مشاهده است. پولک‌های سطح پشتی تیغه دارند و در ۲۳ یا ۲۵ ردیف قرار گرفته‌اند. یک ردیف پولک در میان پولک رسترا و پولک بینی دیده می‌شود. پولک‌های سطح شکمی ۱۴۴ تا ۱۶۳ و سطح زیر دم ۳۸ تا ۵۰ عدد هستند. پولک مخرجی منفرد است. طول کل ۱۱۶ و طول دم ۱۳ سانتی‌متر است.

پراکنش جهانی: عراق، کویت، عربستان، ایران، افغانستان، پاکستان، عمان، امارات متحده عربی، اردن، ترکیه، آذربایجان، سوریه و فلسطین.

زادآوری: این مار تخم‌گذار است و بین ۱۱ تا ۲۱ تخم می‌گذارد. **عادات و رفتار:** این مار از روش‌های مختلفی مانند حرکت از پهلوی، مسیر مستقیم و موجی جهت حرکت کردن استفاده می‌کند. این گونه شب فعال است و تنها در فصول سرد است می‌توان آن را در هنگام روز و اوایل عصر دید. این گونه، مار مهاجمی نیست.

مار شاخ‌دار ایرانی

Pseudocerastes persicus

(Duméril, Bibron & Duméril, 1854)

Persian Horned Viper

نام‌های علمی مترادف:

Cerastes persicus

Duméril, Bibron & Duméril, 1854

Vipera persica persica Marx & Rabb, 1965

Pseudocerastes persicus:

Rastegar-pouyani et al., 2008

Exterior characteristics: Body variously colored grey or light brown, bronze or bluish grey; dorsally four series of large, dark spots, with middle two series zigzag-shaped and dark; two diagonal dark brown stripes on each side of head extending from eye; venter pale yellow, occasionally white with small dark spots. Eyes usually with an elevated projection above it; dorsal scales keeled, in 23 or 25 rows; one series of scales between nasal and rostral; ventrals 144 to 163; subcaudals 38 to 50; anal entire. Total length 116 cm; tail 13 cm.

Global distribution: Iraq, Kuwait, Saudi Arabia, Iran, Afghanistan, Pakistan, Oman, United Arab Emirates, Jordan, Turkey, Azerbaijan, Syria and Palestinian.

Reproduction: Lays 11 to 21 eggs.

Behavior: These snakes may employ various methods of locomotion, including side-winding, serpentine and rectilinear. These snakes are almost totally nocturnal, only being seen during the day or early evening during colder periods. It is not particularly aggressive.

مار شاخ دار دم عنکبوتی

*Pseudocerastes urarachnoides*Bostanchi, Anderson, Kami
& Papenfuss, 2006

Spider-tailed Horned Viper

Exterior characteristics: Body coloration is similar to Persian horned viper. Eyes usually with an elevated projection above it; dorsal scales strongly keeled, in 25 rows; tail short, with 15 pairs of subcaudals; dorsolateral caudal scales adjoining subcaudals have elongated keels; tail terminates in an elongate, oval, bulb-like structure; ventrals 145; anal entire. Total length 53 cm; tail 6 cm.

Global distribution: Iran.

Reproduction: No data available.

Behavior: When alarmed, it gives a hissing sound and prepares to attack, raising head and neck from the ground and abruptly striking at its target without warning. Camouflage in its natural habitat is extremely effective because it perfectly resembles its environment (burned gypsum under sunlight) and one can hardly see it until it moves. Speed of the strike is very fast and can complete in less than 1 sec.

ویژگی های ظاهری: رنگ بدن همانند مار شاخ دار ایرانی است. معمولاً دو زائده شاخ مانند در بالا چشم قابل مشاهده است. پولک های سطح پشتی تیغه دارند و در ۲۵ ردیف قرار گرفته اند. دم کوتاه است و ۱۵ پولک زیر دمی دارد. پولک های کناری دم دارای زواید بلندی هستند. برجستگی تخم مرغی شکلی در قسمت انتهایی دم وجود دارد. پولک های زیر شکم ۱۴۵ عدد هستند و پولک مخرجی منفرد است. طول کل ۵۳ و طول دم ۶ سانتی متر است.

پراکنش جهانی: ایران.

زادآوری: اطلاعاتی در مورد تولیدمثل این مار موجود نیست.

عادات و رفتار: این مار زمانی که احساس خطر می کند صدای «هیس هیس» از خود تولید می کند. سپس سر و گردن خود را از زمین بلند کرده و بدون هیچ گونه هشدار به سرعت به سمت دشمن حمله می کند. کل زمان انجام عمل حمله در این مار بسیار سریع است و حتی کمتر از ۱ ثانیه طول می کشد.

افعی البرزی

Vipera (Acridophaga) eriwanensis
(Reuss, 1933)

Alborz Viper

نام‌های علمی مترادف:

Acridophaga renardi eriwanensis Reuss, 1933*Vipera ursinii ebneri*

Knopfler & Sochurek, 1955

Vipera eriwanensis: Hoggren *et al.*, 1993*Vipera (Acridophaga) eriwanensis*:Rastegar-pouyani *et al.*, 2008

Exterior characteristics: Body brown, grey, pale brownish yellow or black or brick-reddish dark brown; dorsally a longitudinal row of elliptical spots, occasionally joined to form zigzagging stripe laterally, 2 or 3 series of small dark brown spots; dark stripe between posterior edge of eye and corner of mouth; venter and under tail with small black and white spots. Pupil vertical; anterior part of the head covered with large scales (frontal and parietals distinct); rostral width and height similar; elongated supraocular present; 5 scales between eyes; dorsal scales keeled, in 21 rows; ventrals 123 to 145; subcaudals 21 to 37; anal entire. Total length 65 cm; tail 5 cm.

Global distribution: Gives birth up to 10 young.

Behavior: In hot part of the summer it changes from diurnal activity to being active in the morning and evening hours.

ویژگی‌های ظاهری: بدن به رنگ قهوه‌ای، خاکستری، زرد متمایل به قهوه‌ای روشن، مشکی و یا قهوه‌ای تیره متمایل به قرمز آجری است. سطح پشتی دارای یک ردیف خال بیضی شکل و گاهی به هم پیوسته است که در مجموع به شکل خط زیگ‌زاگ در طول بدن دیده می‌شود. ۲ یا ۳ سری خال کوچک قهوه‌ای تیره در سطح جانبی بدن قابل مشاهده است. همچنین یک خط تیره بین قسمت پشتی چشم و گوشه دهان کشیده شده است. خال‌های ریز مشکی و سفید در سطح شکمی و زیر دم وجود دارد. مردمک چشم عمودی است. قسمت جلویی روی سر توسط پولک‌های بزرگ پوشیده شده است (پولک‌های پیشانی و آهیانه کاملاً مشخصند). ارتفاع و عرض پولک رستریل برابر است. پولک بالای چشمی کشیده است. ۵ پولک در فاصله بین دو چشم قرار دارد. پولک‌های سطح پشتی تیغه دارند و در ۲۱ ردیف قرار گرفته‌اند. سطح شکمی توسط ۱۲۳ تا ۱۴۵ و سطح زیر دم توسط ۲۱ تا ۳۷ پولک پوشیده شده است. پولک مخرجی منفرد است. طول کل ۶۵ و دم ۵ سانتی‌متر است.

پراکنش جهانی: ایران، ارمنستان و ترکیه.

زادآوری: این مار زنده‌زا است و تا ۱۰ نوزاد به دنیا می‌آورد.

عادات و رفتار: این مار در ساعات گرم تابستان فعالیت‌اش را از روز به ساعات نخست صبح و عصر موکول می‌کند.

لاکچر شت ها

Turtles
&
Tortoises

لاک‌پشت سرخ

Caretta caretta (Linnaeus, 1758)

Loggerhead Sea Turtle

نام‌های علمی مترادف:

Testudo caretta Linnaeus, 1758*Chelonia caretta*: Dyce, 1861*Caretta caretta*: Stejneger, 1904

Exterior characteristics: The color of the carapace in adults is usually reddish brown, the plastron yellowish white to yellowish brown or orange; the head and limbs scales are reddish with yellow margins, broader in older specimens; the lower jaw is yellowish brown. Elongate carapace with medial vertebral ridge, serrated posteriorly, becoming progressively smoother with age; posterior marginal rim serrated in juveniles, becoming smoother in older individuals; 5 or 6 costal scutes; 13 marginal scutes. Straight carapace length 110 cm.

Global distribution: Coastal parts of Indian, Pacific and Atlantic Oceans and also Mediterranean sea.

Reproduction: It's oviparous but they don't lay egg in Iranian coasts of Persian Gulf and Oman Sea. It lays up to 100 eggs per clutch and incubating period is approximately 80 days.

Behavior: Loggerheads spend up to 85% of their day submerged. The average duration of dives is 15 to 30 minutes, but they can stay submerged for up to four hours. Female aggression, which is especially uncommon in marine vertebrates, is common among loggerheads. This conflict primarily occurs over access to feeding grounds.

ویژگی‌های ظاهری: سطح لاک پشتی در افراد بالغ معمولاً قهوه‌ای متمایل به قرمز و لاک شکمی سفید متمایل به زرد تا قهوه‌ای یا نارنجی متمایل به زرد است. پولک‌های روی سر و دست و پا قرمز رنگ بوده و حاشیه هر پولک زرد است. این حاشیه با افزایش سن افزایش می‌یابد. فک پایین قهوه‌ای متمایل به زرد است. لاک پشتی کشیده است. پولک‌های ستون مهره‌ای دارای برجستگی‌های تیزی هستند که نوک آنها به سمت عقب متمایل دارد. این برجستگی‌ها در افراد مسن به تدریج صاف می‌شوند. در افراد جوان پولک‌های حاشیه‌ای عقبی به صورت دندان‌دانه هستند که با افزایش سن صاف تر می‌شوند. در هر سمت ۵ یا ۶ پولک دنده‌ای و ۱۳ پولک حاشیه‌ای دارد. طول مستقیم لاک پشتی ۱۱۰ سانتی‌متر است.

پراکنش جهانی: نواحی ساحلی اقیانوس‌های هند، اطلس و آرام و همچنین دریای مدیترانه.

زادآوری: این لاک‌پشت تخم‌گذار است ولی در سواحل ایران تخم‌گذاری نمی‌کند. در هر لانه تا ۱۰۰ تخم می‌گذارد و تخم‌ها در دوره‌ای ۸۰ روزه تفریخ می‌گردند.

عادات و رفتار: لاک‌پشت سرخ ۸۵ درصد از عمر خود را در اعماق آب به سر می‌برد. متوسط زمان حضور آن‌ها در زیر آب ۱۵ تا ۳۰ دقیقه است اما قادرند تا ۴ ساعت هم در زیر آب بمانند. در لاک‌پشت‌های سرخ بین ماده‌ها بر سر تغذیه و چرا درگیری رخ می‌دهد که این رفتار در میان مهره‌داران دریایی معمول نیست.

لاک پشت سبز

Chelonia mydas (Linnaeus, 1758)

Green Sea Turtle

نام های علمی مترادف:

Testudo mydas Linnaeus, 1758*Natator tessellatus* McCulloch, 1908*Chelonia mydas*: Stebbins, 1985

Exterior characteristics: Carapaces of juveniles turn dark brown to olive, while those of mature adults are entirely brown, spotted or marbled with variegated rays. Underneath, the turtle's plastron is hued yellow. Limbs are dark-colored and lined with yellow, and are usually marked with a large dark brown spot in the center of each appendage. Carapace heart-shaped, without vertebral keel; carapace plates juxtaposed; four pairs of coastal plates; first vertebral in contact with first marginal; usually four postoculars; one pair of prefrontal. Straight carapace length 120 cm.

Global distribution: The Green Sea Turtles are found in all tropical and subtropical oceans, and its range extends well into the Arctic Circle.

Reproduction: Clutch size depends on the age of the female, but average clutch size is 135. At around 45 to 75 days, the eggs hatch during the night, and the hatchlings instinctively head directly into the water.

Behavior: Green sea turtles migrate long distances between feeding sites and nesting sites; some swim more than 2,600 kilometers to reach their spawning grounds. Green sea turtles typically swim at 2.5 to 3 km/h.

ویژگی های ظاهری: در نابالغین لاک پشتی به رنگ قهوه ای تیره تا زیتونی بوده و در بالغین کاملاً قهوه ای و به همراه نوارها و نقطه های روشن دیده می شود. لاک شکمی در بالغین زرد رنگ است. دست ها و پاها تیره رنگ اند و نوارهای زرد رنگی بر روی آنها دیده می شود. معمولاً لکه قهوه ای تیره ای در وسط هر پولک دست و پا به چشم می خورد. لاک پشتی قلبی شکل بوده و پولک های آن همپوشانی ندارند. فاقد برجستگی های تیز بر روی پولک های ستون مهره ای است. در هر سمت ۴ پولک دنده ای دارد. نخستین پولک مهره ای با نخستین پولک دنده ای در تماس است. معمولاً چهار پولک عقب چشمی و یک جفت پولک جلو پیشانی دارد. طول مستقیم لاک پشتی ۱۲۰ سانتی متر است.

پراکنش جهانی: در تمام آب های گرم و نیمه گرم یافت می شود. حدود پراکنش آن تا مدار قطبی نیز ادامه می یابد.

زادآوری: این لاک پشت تخم گذار است. تعداد تخم ها بستگی به جثه مادر دارد اما به طور متوسط ۱۳۵ تخم می گذارد. تخم ها بعد از ۴۵ تا ۷۵ روز، شب هنگام تفریخ شده و بچه لاک پشت ها مستقیماً به سمت دریا حرکت می کنند.

عادات و رفتار: لاک پشت های سبز معمولاً مسافت زیادی را بین چراگاه و محل تخم گذاری خود شنا می کنند. آن ها برای رسیدن به محل تخم گذاری خود ممکن است تا ۲۶۰۰ کیلومتر شنا کنند. سرعت شنای لاک پشت سبز به ۳ کیلومتر بر ساعت می رسد.

لاک‌پشت پوزه عقابی

Eretmochelys imbricata

(Linnaeus, 1766)

Hawksbill Sea Turtle

نام‌های علمی مترادف:

Testudo imbricata Linnaeus, 1766*Chelone imbricata*: Boulenger, 1889*Eretmochelys imbricata*: Stebbins, 1985

Exterior characteristics: In subadults and adults the carapace is dark, almost black in color, with lighter yellowish or brownish markings; the head and limbs are dark brown, the scales are clearly outlined with whitish or yellowish. The plastron is almost uniform reddish brown. The soft skin of the ventral parts is tinged orange. Carapace more or less heart-shaped, with a fully continuous vertebral keel; plates of carapace imbricate; four pairs of coastal plates; usually 3 postoculars; 2 pairs of prefrontals. Straight carapace length 84 cm.

Global distribution: Coastal parts of Indian, Pacific and Atlantic Oceans and also Mediterranean and Red sea.

Reproduction: It's oviparous. At the end of winter, female turtles come to sea shore to lay eggs. They usually lay 60 to 160 eggs each time.

Behavior: Female hawksbills show preference for particular beaches and carry out long distance migration to select nesting beaches.

ویژگی‌های ظاهری: نقوش لاک پشتی در افراد بالغ و نابالغ به رنگ مشکی و به همراه نقوش قهوه‌ای یا زرد رنگ است. سر، گردن و دست و پا قهوه‌ای تیره است و پولک‌های این مناطق دارای حاشیه سفید یا زرد رنگ هستند. لاک شکمی به رنگ نارنجی کم‌رنگ است. لاک پشتی کم و بیش قلبی شکل بوده و پولک‌های آن همپوشانی دارند. پولک‌های ستون مهره‌ای تیغه دارند. در هر سمت ۴ پولک دنده‌ای دارد. معمولاً ۳ پولک عقب چشمی و دو جفت پولک جلو پیشانی دارد. طول مستقیم لاک پشتی ۸۴ سانتی‌متر است.

پراکنش جهانی: نواحی ساحلی اقیانوس‌های هند، اطلس و آرام و همچنین دریای مدیترانه و سرخ.

زادآوری: این لاک‌پشت تخم‌گذار است. لاک‌پشت ماده از اواخر زمستان برای تخم‌گذاری به ساحل مراجعه می‌کند و در هر بار تخم‌گذاری بین ۶۰ تا ۱۶۰ تخم می‌گذارد.

عادات و رفتار: لاک‌پشت‌های عقابی ماده به منظور برگزیدن محلی مناسب برای تخم‌گذاری ممکن است مسافت‌های زیادی را شنا کنند.

لاک پشت زیتونی رایدلی

Lepidochelys olivacea

(Eschscholtz, 1829)

Olive Ridley Sea Turtle

نام های علمی مترادف:

Chelonia olivacea Eschscholtz, 1829*Caretta olivacea*: Stejneger, 1907*Lepidochelys olivacea*: Stebbins, 1985

Exterior characteristics: The adults are a uniform olive gray or greenish on the carapace and the dorsal parts; the plastron and ventral parts are a whitish or creamy yellow color that extends to sides of the head, neck and the shoulders. Carapace wide and almost circular with medial vertebral ridge, marginal rim smooth, not serrated; 6 to 8 (Rarely 5 to 9) costal scutes; Bridge with Four inframarginal plates. Straight carapace length 103 cm.

Global distribution: Coastal parts of Indian, Pacific and Atlantic Oceans; mainly southern hemisphere. Never seen in Mediterranean Sea and Gulf of Mexico.

Reproduction: It's oviparous. It lays up to 168 eggs per clutch. The incubation period is usually between 45 to 51 days under natural conditions, but may extend to 70 days in poor weather conditions. They don't lay egg in Iranian coasts of Persian Gulf and Oman Sea.

Behavior: Although they do also nest alone, olive ridleys are known for their remarkable mass nestings, when many thousands of females congregate on the same beach; the event is known as an 'arribada', which is Spanish for 'mass arrival'.

ویژگی های ظاهری: رنگ لاک پشتی در افراد بالغ به رنگ خاکستری متمایل به زیتونی یا سبز یک دست است. لاک شکمی و سطح شکمی اندام ها کرم متمایل به سفید یا زرد است. این رنگ تا دو سمت سر، گردن و شانه ها ادامه می یابد. لاک پشتی پهن و تقریباً دایره ای است. لبه پولک های حاشیه ای صاف است و دندان دندانه نیست. تعداد پولک های دنده ای ۶ تا ۸ (به ندرت ۵ تا ۹) عدد است. ارتباط بین لاک پشتی و شکمی توسط چهار پولک به وجود آمده است. طول مستقیم لاک پشتی ۱۰۳ سانتی متر است.

پراکنش جهانی: نواحی ساحلی اقیانوس های هند، اطلس و آرام به خصوص در نیم کره جنوبی. در دریای مدیترانه و خلیج مکزیک دیده نمی شود.

زادآوری: این لاک پشت تخم گذار است. در هر لانه تا ۱۶۸ تخم می گذارد. دوره تفریح در شرایط مطلوب حدود ۴۵ تا ۵۱ روز است اما در شرایط بد اقلیمی ممکن است تا ۷۰ روز به طول بیانجامد. در سواحل ایران تخم گذاری نمی کند.

عادات و رفتار: هر چند که ممکن است افراد ماده در این گونه به تنهایی لانه سازی کنند، اما لاک پشت زیتونی رایدلی به دلیل هجوم هزاران لاک پشت ماده برای لانه سازی در یک ساحل به صورت همزمان معروف است.

لاک‌پشت‌پشت‌چرمی

Dermochelys coriacea

(Vandelli, 1761)

Leather-back Sea Turtle

نام‌های علمی مترادف:

Testudo coriacea Vandelli, 1761*Sphargis coriacea*: Gray, 1831*Dermochelys coriacea*: Blainville, 1816

Exterior characteristics: The leather-back Sea Turtles are variable in color, usually carapace color is dark brown, slate, or blue-black and either unmarked or with pale blotches. The skin on the head, neck, and limbs is black or dark brown with some white spotting. The plastron is gray or black. Carapace smooth, with 7 distinct longitudinal ridges; except for a nuchal, shell bones are replaced by a mosaic of small bony plates embedded in a thick leathery skin; no horny scutes. Straight Carapace length 270 cm.

Global distribution: They are found in all tropical and subtropical oceans, and its range extends well into the Arctic Circle.

Reproduction: It's oviparous. Its favored breeding beaches are mainland sites facing deep water and they seem to avoid those sites protected by coral reefs. Lays up to 110 eggs per clutch. Incubation period is 60 to 70 days. Don't lay eggs in Iranian coasts of Persian Gulf and Oman Sea.

Behavior: Like other sea turtles is a migratory turtle and it may migrate to a distance of about 20,000 km for foraging journey over a period of 647 days. They are cold water reptiles, venturing into warmer tropical waters only intermittently and primarily for nesting.

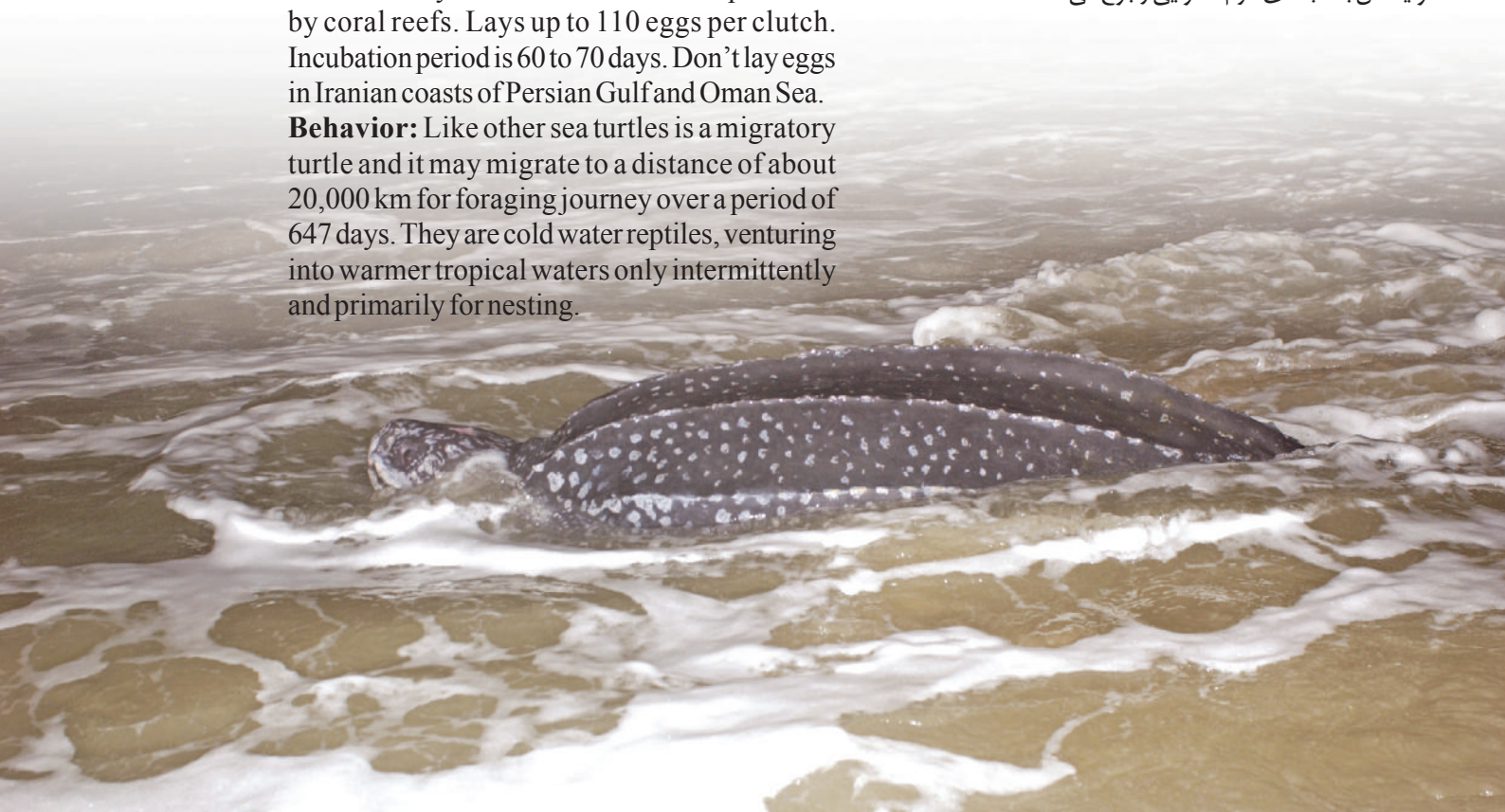

ویژگی‌های ظاهری: لاک‌پشت‌پشت‌چرمی ممکن است به چند رنگ مختلف دیده شود اما معمولاً لاک‌پشتی به رنگ قهوه‌ای تیره، آبی متمایل به مشکی و یا زغالی یک‌دست و یا به همراه لکه‌های روشن است. سر، گردن و دست و پاها مشکی و یا قهوه‌ای تیره و به همراه لکه‌های سفید رنگ است. لاک شکمی خاکستری تا مشکی است. لاک‌پشتی صاف است و ۷ نوار طولی برجسته بر روی آن دیده می‌شود. لاک‌پشتی فاقد پولک بوده و به عوض آن پوستی چرم مانند، لاک را پوشانده است. طول مستقیم لاک پشتی ۲۷۰ سانتی‌متر است.

پراکنش جهانی: در تمام آب‌های گرم و نیمه گرم یافت می‌شود. حدود پراکنش آن تا مدار قطبی نیز ادامه می‌یابد.

زادآوری: این لاک‌پشت تخم‌گذار است. سواحل مشرف به آب‌های عمیق را برای لانه سازی برمی‌گزیند و معمولاً از سواحل که توسط آب‌سنگ‌های مرجانی احاطه شده‌اند دوری کند. در هر لانه تا ۱۱۰ تخم می‌گذارد. تخم‌ها بعد از ۶۰ تا ۷۰ روز تفریخ می‌شوند. در سواحل ایران تخم‌گذاری نمی‌کند.

عادات و رفتار: لاک‌پشت‌چرمی نیز مانند سایر لاک‌پشت‌های دریایی یک گونه مهاجر است و ممکن است به منظور تغذیه تا مسافتی حدود ۲۰۰۰۰ کیلومتر و تا مدت ۶۴۷ روز مهاجرت کند. آن‌ها معمولاً جزو خزندگان سردابی هستند و تنها به منظور تولیدمثل به آب‌های گرم استوایی رجوع می‌کنند.

لاک پشت برکه ای اروپایی

Emys orbicularis (Linnaeus, 1758)

European Pond Turtle

نام های علمی مترادف:

Testudo orbicularis Linnaeus, 1758*Lutremys europaea*: Gray, 1856*Emys orbicularis*: Blanford, 1876

Exterior characteristics: Carapace black, dark brown or olive brown with numerous yellow dots; Head, neck, limbs and tail dark brown with yellow spots; Plastron yellow, sometimes with irregular dark marking; Iris in adult males red or orange and yellow in females and subadults. Digits fully webbed; head covered with undivided smooth skin; a more or less distinct hinge between hyo and hypoplastra makes only anterior part of plastron somewhat movable; plastron united to carapace by a ligament; anal rounded posteriorly. Straight carapace length 18 cm.

Global distribution: Iran, Germany, Austria, Switzerland, swiss, Yugoslavia, Poland, Hungary, Albania, Czech, Slovakia, Italy, Sardinia, France, Croatia, Spain, Portugal, Greece, Turkey, Bulgaria, Romania, Latvia, Lithuania, Morocco, Algeria, Azerbaijan, Turkmenistan, Georgia, Ukraine, Belarus, Moldova, Russia, Serbia, Montenegro, Macedonia, Netherland and Tunisia.

Reproduction: Lays 3 to 16 eggs, usually 9 or 10.

Behavior: It's diurnal. In day time it seats out of water for basking. When threatened, they dive into water.

ویژگی های ظاهری: رنگ لاک پشتی مشکی، قهوه ای تیره و یا قهوه ای متمایل به زیتونی و به همراه نقاط زرد رنگ بی شماری است. سر، گردن، دست و پا و دم به رنگ قهوه ای تیره بوده و لکه های زرد رنگی بر روی آن دیده می شود. لاک شکمی زرد رنگ است و گاه نقوش تیره نامنظمی بر روی آن دیده می شود. عنیبه در نرهای بالغ قرمز یا نارنجی و در ماده ها و نابالغین زرد رنگ است. انگشتان دست و پا پرده دار است. ناحیه بالای سر فاقد پولک بوده و توسط پوست پوشیده شده است. بخش لولا مانند مشخصی در میان لاک شکمی، سبب امکان حرکت مختصری در بخش ابتدایی آن می شود. لاک پشتی و شکمی به وسیله بخشی غضروفی به یکدیگر متصل شده اند. قسمت انتهایی پولک مخرجی گرد است. طول مستقیم لاک پشتی ۱۸ سانتی متر است.

پراکنش جهانی: ایران، آلمان، اتریش، سوئد، سوییس، یوگوسلاوی، لهستان، مجارستان، آلبانی، جمهوری چک، اسلواکی، ایتالیا، ساردینیا، فرانسه، کرواسی، اسپانیا، پرتغال، یونان، ترکیه، بلغارستان، رومانی، لاتویا، لیتوانی، مراکش، الجزایر، آذربایجان، ترکمنستان، گرجستان، اوکراین، بلاروس، مولدوا، روسیه، صربستان، مونته نگرو، مقدونیه، هلند و تونس.

زادآوری: این لاک پشت ۳ تا ۱۶ (معمولاً ۹ یا ۱۰) تخم می گذارد. **عادات و رفتار:** این لاک پشت روز گرد است. در هنگام روز در کنار آب جهت آفتاب گرفتن می نشیند. در هنگام احساس خطر، به داخل آب فرار می کند.

لاک‌پشت برکه‌ای خزری

Mauremys caspica (Gmelin, 1774)

Caspian Turtle

نام‌های علمی مترادف:

Testudo caspica Gmelin, 1774*Emys caspica*: Duméril & Bibron, 1835*Mauremys caspica*: McDowell, 1964

Exterior characteristics: The carapace is tan to olive or black with yellow to cream-colored reticulations patterning the scutes, and some individuals have yellow vertebral stripes. These light lines fade with age but the pleural seam borders become darker. The plastron is either yellow with variable reddish to dark brown blotches, or dark brown or black with a yellow blotch along the lateral scute borders. The head and neck is olive to dark brown with yellow or pale cream-colored stripes. Digits fully webbed; head covered with undivided smooth skin; plastron not hinged, immovable; plastron united to carapace by bone suture; anal pointed posteriorly. Straight carapace length 23 cm.

Global distribution: Russia, Saudi Arabia, Jordan, Syria, Lebanon, Iran, Iraq, Turkey, Bulgaria, Greece, Albania, Croatia, Monte Negro, Macedonia, Georgia, Armenia, Azerbaijan, Turkmenistan, Bahrain and Kuwait.

Reproduction: Lays 6 to 8 eggs per clutch. Incubation period is 70 to 90 days.

Behavior: In day time it seats out of water for basking. When threatened, escape into water.

ویژگی‌های ظاهری: لاک پشتی به رنگ مشکی، قهوه‌ای کم‌رنگ تا زیتونی و به همراه نقوش نامنظم زرد تا کرم رنگ است. در برخی از افراد در ناحیه میانی لاک نوارهای زرد رنگی دیده می‌شود. این خطوط روشن با افزایش سن محو شده و در عوض درز جانبی لاک تیره تر می‌گردد. لاک شکمی زرد رنگ و به همراه نقوش و لکه‌هایی با رنگ‌های متنوعی از قرمز تا قهوه‌ای تیره است. همچنین لکه‌های زرد رنگی در مرز پولک‌های سطح شکمی دیده می‌شود. سر و گردن به رنگ زیتونی تا قهوه‌ای تیره و به همراه نوارهای زرد یا کرم رنگ است. انگشتان دست و پا پرده دار است. ناحیه بالای سر فاقد پولک بوده و توسط پوست پوشیده شده است. فاقد لولا در لاک شکمی است. لاک پشتی و شکمی به وسیله بخشی استخوانی به یکدیگر متصل شده اند. قسمت انتهایی پولک مخرجی نوک تیز است. طول مستقیم لاک پشتی ۲۳ سانتی‌متر است.

پراکنش جهانی: ایران، روسیه، عربستان، اردن، سوریه، لبنان، عراق، ترکیه، بلغارستان، یونان، آلبانی، کرواسی، مونته‌نگرو، مقدونیه، گرجستان، ارمنستان، آذربایجان، ترکمنستان، بحرین و کویت.

زادآوری: این لاک‌پشت تخم‌گذار است و در هر بار ۶ تا ۸ تخم می‌گذارد. تخم‌ها بین ۷۰ تا ۹۰ روز تفریخ می‌شوند.

عادات و رفتار: این گونه روز فعال است و در هنگام ساعات روز در کنار آب می‌نشیند و از اشعه آفتاب استفاده می‌کند. هنگام احساس خطر سریع به داخل آب فرار می‌کند.

لاک پشت فراتی

Rafetus euphraticus (Daudin, 1802)

Euphrates Softshell Turtle

نام های علمی مترادف:

Testudo euphratica Daudin, 1802*Trionyx euphraticus*: Wermuth & Mertens, 1977*Rafetus euphraticus*: Ernst & Barbour, 1989

Exterior characteristics: The roundish, oval carapace of the Euphrates soft shell turtle is dark olive green, Uniform or with small yellow or whitish dots. Head, neck and limbs uniform dark brown, light brown, olive brown or with small yellow dot and spots. Plastron whitish yellow with dark green or brown marks. Carapace and plastron without horny plates; Carapace flat, without ridges; Feet with 3 claws. Straight carapace length 68 cm.

Global distribution: Iran, Turkey, Syria and Iraq.

Reproduction: It's oviparous. The Euphrates soft shell turtle digs a nest chamber in sand that is between 13 and 50 centimeters deep. The eggs are deposited in the bottom of the chamber, and have a round, hollow space above them. The clutch size is up to 40 eggs. The eggshells are hard, with a pinkish color.

Behavior: It's diurnal. In day time it seats out of water for basking. When threatened, they dive into water.

ویژگی های ظاهری: لاک پشتی بیضی شکل و به رنگ قهوه ای تیره متمایل به زیتونی یک دست و یا به همراه خال های ریز سفید یا زرد است. سر، گردن و دست و پاها قهوه ای تیره، روشن و یا زیتونی متمایل به قهوه ای یک دست و یا به همراه خال ها و لکه های زرد رنگ است. لاک شکمی زرد متمایل به سفید و به همراه نقوش سبز تیره یا قهوه ای است. صفحات شاخی بر روی لاک پشتی و شکمی دیده نمی شود. لاک پشتی صاف و بدون برجستگی است. دست و پا دارای سه چنگال است. طول مستقیم لاک پشتی ۶۸ سانتی متر است.

پراکنش جهانی: ایران، ترکیه، سوریه و عراق.

زادآوری: این لاک پشت تخم گذار است. لاک پشت فراتی تخم های خود را انتهای یک گودال با عمق ۱۳ تا ۵۰ سانتی متر که در بالای آن فضای گنبدی شکی وجود دارد، می گذارد. تعداد تخم ها در هر لانه گاه تا ۴۰ عدد می رسد. پوسته تخم ها سخت بوده و رنگ آن سفید متمایل به صورتی است.

عادات و رفتار: این گونه روز فعال است و در هنگام ساعات روز در کنار آب می نشیند و از اشعه آفتاب استفاده می کند. هنگام احساس خطر سریع به داخل آب فرار می کند.

لاک‌پشت مهمیزدار

Testudo graeca Linnaeus, 1758

Spur-thighed Tortoise

نام‌های علمی مترادف:

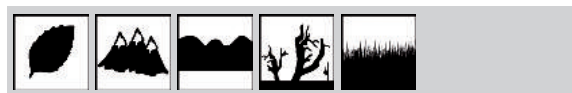
Testudo graeca Linnaeus, 1758*Testudo buxtoni* Boulenger, 1921*Testudo perses* Perälä, 2002

Exterior characteristics: Carapace is dull yellow, brownish or dark olive with black anterior and lateral margins on the carapace plates; there may or may not be small irregular black markings on the areola of each scute. The plastron is yellowish, grayish or greenish yellow with or without large blackish blotches on the larger plates. Head covered by shields; hindlimbs elephantine, toes unwebbed; forelimb with 5 claws; a large subconical tubercle on posterior aspect of thigh. Straight carapace length 29 cm.

Global distribution: Spain, Italy, France, Serbia, Montenegro, Greece, Albania, Romania, Bulgaria, Turkey, Morocco, Egypt, Algeria, Tunisia, Libya, Palestine, Syria, Iran, Iraq, Russia, Armenia, Turkmenistan, Azerbaijan and Georgia.

Reproduction: It's oviparous. A typical clutch consists of 4 to 5 eggs. Incubation takes approximately 65 to 80 days.

Behavior: It's diurnal and during hot hours of the day rest under bushes or inside holes.

ویژگی‌های ظاهری: رنگ لاک پشتی زرد کدر، قهوه‌ای، یا قهوه‌ای تیره است و حاشیه پولک‌ها مشکی رنگ‌اند. ممکن است نقوش مشکی رنگ نامنظم کوچکی در هاله‌های اطراف هر پولک دیده شود. لاک شکمی به رنگ زرد، خاکستری یا زرد متمایل به سبز است و ممکن است لکه‌های بزرگ مشکی رنگی بر روی آن دیده شود. سطح روی سر توسط پولک پوشیده شده است و دست و پا فیل مانند است. انگشتان فاقد پرده هستند. ۵ انگشت در دست دارد و برجستگی مخروطی شکلی بر روی ران پا دیده می‌شود. طول مستقیم لاک پشتی ۲۹ سانتی‌متر است.

پراکنش جهانی: ایران، اسپانیا، ایتالیا، فرانسه، صربستان، مونته‌نگرو، یونان، آلبانی، رومانی، بلغارستان، ترکیه، مصر، مراکش، الجزایر، تونس، لیبی، فلسطین، سوریه، عراق، مالدوای، ترکمنستان، روسیه، ارمنستان، آذربایجان و گرجستان.

زادآوری: این لاک‌پشت تخم‌گذار است. در هر بار تخم‌گذاری ۴ تا ۵ تخم می‌گذارد و تخم‌ها بعد از حدود ۶۵ تا ۸۰ روز تفریخ می‌شوند. **عادات و رفتار:** این گونه روز فعال است و در ساعات گرم روز در زیر بوته‌ها و یا درون سوراخ‌ها به استراحت می‌پردازد.

لاک پشت آسیایی، لاک پشت افغانی

Testudo horsfieldii Gray, 1844

Horsfield's Tortoise

نام های علمی مترادف:

Testudo horsfieldii Gray, 1844*Homopus burnesii* Blyth, 1854*Agrionemys horsfieldii*:

Khozatsky & Mlynarski, 1966

Exterior characteristics: Carapace varies in color from uniformly light brown to yellowish brown with extensive dark brown markings on each scute; plastron black with yellow seams; head and limbs are yellowish brown, with the jaws being noticeably darker and the neck, especially in younger specimens, tending to be lighter (more yellowish) in color. Head covered by shields; hindlimbs elephantine, toes unwebbed; forelimb with 4 claws; no large subconical tubercle on posterior aspect of thigh. Straight carapace length 22 cm.

Global distribution: Iran, Russia, China, Azerbaijan, Kazakhstan, Kyrgyzstan, Tajikistan, Turkmenistan, Uzbekistan, Afghanistan and Pakistan.

Reproduction: The clutch size is usually 3 to 5 eggs. Up to five clutches are often deposited per year. Incubation period is 80 to 110 days.

Behavior: It's diurnal and during hot hours of the day rest under bushes or inside holes.

ویژگی های ظاهری: سطح لاک پشتی به رنگ های متنوعی از قهوه ای روشن یک دست تا قهوه ای متمایل به زرد و به همراه نقوش قهوه ای تیره بر روی هر پولک است. لاک شکمی مشکی و به همراه رگ های زرد است. سر و دست و پا به رنگ قهوه ای متمایل به زرد است. فک پایین به طور مشخصی تیره تر و ناحیه گردن به خصوص در افراد جوان تر روشن تر است. سطح روی سر توسط پولک پوشیده شده است و دست و پا فیل مانند است. انگشتان فاقد پرده هستند. ۴ انگشت در دست دارد و فاقد برجستگی مخروطی شکلی بر روی ران پا است. طول مستقیم لاک پشتی ۲۲ سانتی متر است.

پراکنش جهانی: ایران، روسیه، آذربایجان، قزاقستان، قرقیزستان، تاجیکستان، ترکمنستان، ازبکستان، افغانستان، پاکستان و چین.

زادآوری: این لاک پشت تخم گذار است و در هر سال ۵ بار و در هر بار ۳ تا ۵ تخم می گذارد. دوره تفریح در دمای محیط بین ۸۰ تا ۱۱۰ روز است.

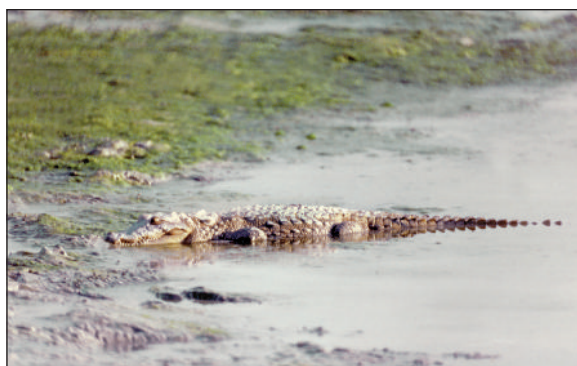
عادات و رفتار: این گونه روز فعال است و در ساعات گرم روز در زیر بوته ها و یا درون سوراخ ها به استراحت می پردازد.

ڪروڪوڊيل ها

Crocodiles

کروکودیل تالابی، کروکودیل پوزه کوتاه، گاندو
***Crocodylus palustris* (Lesson, 1831)**
Mugger Crocodile

پراکنش جهانی: ایران، بنگلادش، هند، نپال، پاکستان و سریلانکا.

زادآوری: این گونه تخم‌گذار است و ۱۰ تا ۴۸ (عموماً ۲۰ تا ۳۰) تخم می‌گذارد. تخم‌ها پس از یک دوره ۵۰ تا ۶۰ روزه تفریخ می‌شوند.

عادات و رفتار: این گونه خیلی اجتماعی است به طوری که از طریق بصری و صوتی با هم ارتباط برقرار می‌کنند. در آنها قدرت‌نمایی برای قلمرو به صورت سلسه مراتب غالب به چشم می‌خورد. نرهای غالب قبل از جفت‌گیری، در مقابل ماده‌ها و برای نشان دادن قلمرو خود، دم خود را به زمین کوبیده و پوزه خود را بالا می‌گیرند.

ویژگی‌های ظاهری: رنگ افراد نابالغ قهوه‌ای کم‌رنگ متمایل به زرد و به همراه نوارهای عرضی مشکی رنگ است. این نوارها با افزایش سن از میان رفته و جانور به رنگ خاکستری تا قهوه‌ای یک‌دست دیده می‌شود. صفحات شاخی سطح پشتی در ۱۶ تا ۱۸ ردیف عرضی و ۴ تا ۶ ردیف طولی آرایش یافته‌اند. سطح شکمی توسط ۱۶ ردیف طولی پولک صاف پوشیده شده است. ۴ یا ۵ صفحه بزرگ پشت گردنی دارد. پهنای پوزه حدود ۶۰ درصد طول آن است. ۱۹ دندان در هر سمت فک بالا دارد. متوسط طول بدن ۳ و بیشترین طول بدن ۴ متر است که حدود نیمی از این طول به دم حیوان تعلق دارد.

Exterior characteristics: Juveniles are light tan in color with black cross-banding on the body and tail but this fades with age as the body becomes uniform grey to brown. Dorsal plates in 16 to 18 transverse, and 4 or 6 longitudinal series; 16 rectangular smooth plates across middle of belly; 4 or 5 large nuchal plates; width of snout about 60 percent of length; 19 teeth in upper jaw on each side. Average body size 3m sometimes up to 4m that about half of that belongs to its tail.

Global distribution: Bangladesh, Iran, India, Nepal, Pakistan and Sri Lanka.

Reproduction: It's oviparous and lays 10 to 48 (usually 20 to 30) eggs. Incubation period is about 50 to 60 days.

Behavior: The mugger is a highly social species that communicates through visual and audible signals. It has a dominance hierarchy and exhibits territoriality. Males thrash their tails and lift their snouts to establish territories and gain dominance before courtship and mating.

كره سوسمارها

Worm lizards

کرم سوسمار جنوبی

Diplometopon zarudnyi

Nikolsky, 1907

Zarudnyi's Worm Lizard

نام‌های علمی مترادف:

Diplometopon zarudnyi Nikolsky, 1907*Pachycalamus zarudnyi* Boulenger, 1920*Diplometopon shueaibi* Niazi, 1979

ویژگی‌های ظاهری: بدن به رنگ صورتی، قهوه‌ای کم‌رنگ، قهوه‌ای متمایل به بنفش کم‌رنگ و یا آبی و به همراه نقطه‌های فراوان مشکی رنگ است. فاقد دست و پا است. بدن بند بند است. هیچ اختلافی بین حلقه‌های بدن و سایر حلقه‌های بدن دیده نمی‌شود. ۴ (گاهی ۵) پولک بزرگ سطح روی سر را می‌پوشاند. چشم قابل مشاهده است. هیچ خط یا شکافی در دو سمت بدن و در ناحیه پهلوها دیده نمی‌شود اما یک شکاف طولی در قسمت میانی سطح شکمی از ناحیه سر تا مخرج کشیده شده است. انتهای دم نوک تیز است. حفره‌های پیش مخرجی قابل مشاهده هستند. طول کل بدن ۲۰ سانتی‌متر است.

پراکنش جهانی: ایران، عراق، کویت، عربستان، عمان و امارات متحده عربی.

زادآوری: تخم‌گذاری در اوایل تابستان اتفاق می‌افتد.

عادات و رفتار: این گونه بیش‌تر اوقات خود را زیر ماسه‌ها به سر می‌برد و قادر است به راحتی به سمت عقب حرکت نماید.

Exterior characteristics: Body Pinkish, light brown, violet-brown or bluish brown; dotted with numerous black dots. Limbs absent; body segmented; pectoral annuli not differentiated from other annuli; four large plates cover top of head (occasionally 5); eyes conspicuous; no lateral line or groove; deep ventral median sulcus extending almost entire distance from head to anal region; tail acuminate; preanal pores present. Body length 20 cm.

Global distribution: Iran, Iraq, Kuwait, Saudi Arabia, Oman and United Arab Emirates.

Reproduction: Females lay the eggs during July.

Behavior: This is a burrowing species and can move backward as good as forward.

- ابراهیم نژاد، م.، مرادی، ع.، رستگار پویانی، ن.، ۱۳۸۱، شناسایی تاکسونومیک و پراکنش سوسمارهای استان چهارمحال و بختیاری، مجله پژوهشی دانشگاه اصفهان.
- حجتی، و.، کمی، ح. ق.، ابراهیمی، م.، شجیعی، ه.، ۱۳۸۱، مقایسه مورفومتریک لاک پشت برکه ای *Emys orbicularis* و لاک پشت خزری *Mauremys caspica caspica* در استان های گلستان و مازندران، مجله علوم دریایی ایران، دوره ۲، شماره ۱، ص: ۱۱-۱.
- حجتی، و.، کمی، ح. ق.، پاشایی راد، ش.، ابراهیمی، م.، ۱۳۸۴، مقدمه ای بر زیست شناسی لاک پشت خزری (*Mauremys caspica caspica*) در استان های گلستان و مازندران، مجله پژوهش و سازندگی، شماره ۶۶، ص: ۶۷-۶۰.
- حجتی، و.، کمی، ح. ق.، فقیری، ا.، ۱۳۸۵، بررسی فونستیک سوسماران منطقه دامغان، مجله زیست شناسی ایران، جلد ۱۹، شماره ۳.
- حجتی، و.، مقدس، د.، فقیری، ا.، ۱۳۸۸، شناسایی دوزیستان و خزندگان پارک ملی شهید زارع ساری، فصلنامه علمی - پژوهشی زیست شناسی جانوری، سال اول، شماره ۳، ص: ۳۸-۳۱.
- دزفولیان، ر.، ۱۳۹۰، بررسی مولفه های بوم شناسی موثر در الگوی پراکنش سوسماران در پارک ملی سرخ حصار، استان تهران، پایان نامه دوره کارشناسی ارشد، دانشکده محیط زیست، دانشگاه آزاد اسلامی، واحد علوم و تحقیقات تهران.
- دفتر حقوقی و امور مجلس، ۱۳۸۳، مجموعه قوانین و مقررات حفاظت محیط زیست، سازمان حفاظت محیط زیست.
- رستگار پویانی، ن.، جوهری، م. و پارسا، ح.، راهنمای صحرایی خزندگان ایران جلد اول (سوسماران)، دانشگاه رازی، چاپ اول.
- ریاضی، ب.، کمالی، ک.، کرمی، م.، ۱۳۸۶، بررسی روابط زیست سنجی لاک پشت عقابی (*Eretmochelys imbricata bissa*) در سواحل جزیره قشم، مجله علوم و تکنولوژی محیط زیست، دوره نهم، شماره ۴، ص: ۱۴۸-۱۳۹.
- سعید پور، ب.، ۱۳۸۳، بررسی پراکنش لاک پشت های دریایی شمال خلیج فارس و دریای عمان، ۶۳، ص: ۴۶-۴۱.
- فیروز، ا.، ۱۳۷۸، حیات وحش ایران (مهره داران)، مرکز نشر دانشگاهی، چاپ اول.
- لطیفی، م.، ۱۳۶۴، مارهای ایران، انتشارات سازمان حفاظت محیط زیست، چاپ اول.
- لطیفی، م.، ۱۳۷۹، مارهای ایران، انتشارات سازمان حفاظت محیط زیست، چاپ سوم.
- نصرآبادی، ر.، درویش، ج.، رستگار پویانی، ن.، اجتهادی، ح.، بهار ۱۳۸۷، بررسی فون سوسماران بخش صالح آباد تربت جام استان خراسان رضوی، مجله زیست شناسی ایران، جلد ۲۱، شماره ۲.
- یوسفی، س. و مبارکی، ا.، ۱۳۸۷، نگرشی بر تمساح مردابی در ایران، موج سبز، چاپ اول.

References

- Abdala, V., Manzano, A.S. & Herrel, A., 2008. The distal forelimb musculature in aquatic and terrestrial turtles: phylogeny or environmental constraints. J. Anat. 213: 159-172.
- Adalsteinsson, S. A., Branch, W. R., Trape, S., Vitt, L. J. & Hedges, S. B., 2009. Molecular phylogeny, classification, and biogeography of snakes of the Family Leptotyphlopidae (Reptilia, Squamata). 2244: 1-50.
- Afrasiab, S. R. & Sarbaz, I. M., 2009. A study on cave-dwelling geckos in Iraq, with the description of a new species from Saffine mountain (Reptilia: Gekkonidae). Zoology in the Middle East. 47: 49-56
- Afroosheh, M., Rajabizadeh, M., Rastegar-Pouyani, N. & Kami, H. G., 2010. The Brahminy Blind Snake, *Ramphotyphlops braminus* (Daudin, 1803) a newcomer to Iran (Ophidia: Typhlopidae), Zoology in the Middle East. 50: 135-137.
- Ahmadzadeh, F., Carretero, M. A., Harris, D. J., Perera, A. & Böhme, W., 2012. A molecular phylogeny of the eastern group of ocellated lizard genus *Timon* (Sauria: Lacertidae) based on mitochondrial and nuclear DNA sequences, Amphibia-Reptilia. 33: 1-10.
- Ahmadzadeh, F., Flecks, M., Torki, F. & Böhme, W., 2011. A new species of angular-toed gecko, genus *Cyrtopodion* (Squamata: Gekkoni- dae), from southern Iran. Zootaxa. 2924: 22-32.
- Ahmadzadeh, F., Kiabi, B. H., Kami, H. G. & Hojjati, V., 2008. Preliminary Study of the Lizard Fauna and Their Habitats in Northwestern Iran, Asiatic Herpetological Research. 11: 1-9.
- Alcock, A. W. & FINN, F., 1897. An account of the Reptilia collected by Dr. F.P. Maynard, Captain A.H. McMahon, C.I.E., and the members of the Afghan-Baluch Boundary Comission of 1896. J. Asiat. Soc. Bengal. 65: 550-566.
- Alderton, D., 1988. Turtles and tortoises of the world. Facts on File, New York.
- Allen, R., 1994. Teratoscincus scincus the plate-tailed gecko Reptilian. 2(7): 26-29.

- Al-Mohanna, S., Jaman S. & Meakins, R., 1997. First report of a melanistic Whip Snake, *Coluber jugularis* Linnaeus, 1758 from the Arabian Peninsula. *Zoology in the Middle East*. 14: 73.
- Al-Quran, S., 2009. The Herpetofauna of the Southern Jordan. *American-Eurasian J. Agric. & Environ. Sci.* 6(4): 385-391.
- Alvarez, Y., Mateo, J.A., Andreu, A.C., Diaz-Paniagua, C., Diez, A. & Bautista, J.M., 2000. Mitochondrial DNA haplotyping of *Testudo graeca* on both continental sides of the Straits of Gibraltar. *Journal of Heredity*. 91(1): 39-41.
- Amaral, A., 1927. On *Tarbophis fallax cyprianus*. *Bul. Antivenin Instit. Amerika Glenolden*. 1: 58.
- Amiranashvili, N.G., 2000. Differences in shell morphology of *Testudo graeca* and *Testudo hermanni*, based on material from Bulgaria. *Amphibia-Reptilia*. 21(1): 67-81.
- Ananjeva, N. & Orlov, N., 2005. Lizards of North Eurasia. *Reptilia (GB)*. 38: 54-63.
- Ananjeva, N. B. & Orlov, N. L., 1977. On the records of the snake *Coluher najadum* (Eichw.) in southwestern Turkmenia (in Russian). *Proceedings of the Zoological Institute of the Academy of Sciences, U.S.S.R.* 74: 14-16.
- Ananjeva, N.B., Orlov, N.L., Khalikov, R.G., Darevsky, I.S., Ryabov, I.S. & Barabanov, A. V., 2006. The Reptiles of North Eurasia. Taxonomic Diversity, Distribution, Conservation Status [this comprises the territory of the former Soviet Union and Mongolia]. *Pensoft Series Faunistica*. 47: 8-245.
- Anderson, J., 1896. A Contribution to the Herpetology of Arabia, with a preliminary list of the reptiles and batrachians of Egypt. London, R. H. Porter. 124 pp.
- Anderson, S. C., 1973. A new species of *Bunopus* (Reptilia: Gekkonidae) from Iran and a key to lizards of the genus *Bunopus*. *Herpetologica*. 29: 355-358.
- Anderson, S. C., 1999. The lizards of Iran. *Contributions to Herpetology Volume 15*, Society for the Study of Amphibians and Reptiles, Saint Louis, Missouri: i-vii, 1-442.
- Anderson, S.C., 1871. Description of a new species of *Scincus*, P. Asiat. Soc. Bengal. 1871: 115-116.
- Anderson, S.C., 1963. Amphibians and Reptiles from Iran. *Proc. Cal. Acad. Sci. Ser. 4*. 31(16): 417-498.
- Angel, M.F., 1932. Sur Quelques Reptiles et Batraciens du Sahara. *Bull. Mus. Hist. Nat, Paris. Ser. 2*. 4(4): 385-387.
- Anonymous, 1992. OPINION 1686: *Natrix gemonensis* LAURENTI, 1768 (currently *Coluber gemonensis*), *Coluber viridiflavus* LACÉPÈDE, 1789 and *Coluber helveticus* LACÉPÈDE, 1789 (currently *Natrix natrix helvetica*) (Reptilia, Serpentes): specific names conserved. *Bull. Zool. Nomencl.* 49: 174-175.
- Anonymous, 2002. *Malpolon monspessulanus* Montpellier Snake (Hermann, 1804). *Reptilia (GB)*. 23: 39-42
- Arakelyan, M. & Parham, J. F., 2008. The Geographic Distribution of Turtles in Armenia and the Nagorno-Karabakh Republic (Artsakh). *Chelonian Conservation and Biology*. 7(1): 70-77.
- Arakelyan, M. S., Danielyan, F. D., Corti, C., Sindaco, R., & Leviton, A. E., 2011. Herpetofauna of Armenia and Nagornokarabakh, Society for the Study of Amphibians and Reptiles. 1-134 pp.
- Arıkan, H., Göçmen, B., Kumlutaş, Y., Alpagut-Keskin, N., Ilgaz, Ç & Yıldız, M.Z., 2008. Electrophoretic characterisation of the venom samples obtained from various Anatolian snakes (Serpentes: Colubridae, Viperidae, Elapidae). *North-Western Journal of Zoology*. 4(1): 16-28.
- Arıkan, H., Kumlutas, Y., Türkozan, Ö., Baran, I. & Ilgaz, Ç., 2004. The morphology and size of blood cells of some viperid snakes from Turkey. *Amphibia-Reptilia*. 25(4): 465-470.
- Arnold, E. N. & Leviton, A. E., 1977. A revision of the lizard genus *Scincus* (Reptilia: Scincidae). *Bulletin of the British Museum (Natural History)*. 31(5): 187-248.
- Arnold, E. N., 1980. The scientific results of the Oman flora and fauna survey 1977 (Dhofar). The reptiles and amphibians of Dhofar, southern Arabia. *Journal of Oman studies special report*. (No. 2) 1980: 273-332.
- Arnold, E. N., 1982. Reptiles of Saudi Arabia. A new semaphore gecko (*Pristurus*: Gekkonidae) and a new dwarf snake (*Eirenis*: Colubridae) from southwestern Arabia. *Fauna of Saudi Arabia*. 4: 468-477.
- Arnold, E.N., Arribas, O. & Carranza, S., 2007. Systematics of the Palearctic and Oriental lizard

tribe Lacertini (Squamata: Lacertidae: Lacertinae), with descriptions of eight new genera. Zootaxa. 1430: 1-86.

■ Aspinall, S. & Gardner, D., 2007. Snakes alive: Gray's Racer Snake *Platyceps cf. ventromaculatus*, (Gray 1834) Sensu Schatti and Schmitz 2006, on Sir Bani Yas and Dalma Islands. Tribulus: Journal of the Emirates Natural History Group. 17:85-86.

■ Ataev, C., Homustenkov, Y. & Shammakov, S., 1991. The new data about distribution and quantity of some rare species of snakes in south-western Kopet-Dag [in Russian]. Gerpetologicheskie issledovaniya. 1: 51-53, 172.

■ Atatür, M. K. & Üçüncü, S., 1986. A preliminary report on some peculiarities in the skull of the Euphrates Soft-shelled Turtle, *Trionyx euphraticus*. Zoology in the Middle East. 1: 75.

■ Atatür, M. K. & Göçmen, B., 2001. Amphibians and Reptiles of Northern Cyprus (1st Edition). Ege Üniversitesi, Fen Fakültesi Kitaplar Serisi, No. 170, Ege Üniversitesi Basımevi, Bornova-Izmir. 63 pp.

■ Auer, M. & Herz, M., 2007. Die Landschildkröten des Iran - Persische Populationen der Maurischen Landschildkröte. Draco. 8(32): 50-55.

■ Auer, M., 2002. Süßwasserschildkröten in der Westtürkei. Elaphe. 10(3): 34-40.

■ Auer, M., 2007. Status, Verbreitung und standortabhängige Merkmalsausbildung der Landschildkröten Aserbaidschans. Elaphe. 15(2): 14-16.

■ Avci, A., Dinçaslan, Y.E., Ilgaz, Ç. & Üzümlü, N., 2008. Contributions to the distribution and morphology of *Rhynchocalamus melanocephalus melanocephalus* (Jan 1862) (Reptilia, Colubridae) in Turkey. North-Western Journal of Zoology. 4(1): 161-166.

■ Ayaz, D. & Çiçek, K., 2011. Overwintered Hatchlings of *Emys orbicularis* from Lake Sülüklü (Western Anatolia, Turkey), Ecologia Balkanica. 3(1): 111-115.

■ Ayres Fernández, C. & Cordero Rivera, A., 2001. Sexual dimorphism and morphological differentiation in European Pond Turtle (*Emys orbicularis*) populations from northwestern Spain. Chelonian Conserv. Biol. 4(1):100-106.

■ Ayres Fernandez, C. & Cordero Rivera, A., 2004. Asymmetries and accessory scutes in *Emys orbicularis* from Northwest Spain. Biologia, Bratislava. 59(Suppl. 14):85-88.

■ Ayres, C. & Cordero, A., 2007. Site tenacity in European pond turtle (*Emys orbicularis*) hatchlings in Northwestern Spain. Amphibia-Reptilia. 28(1): 144-147.

■ Baier, F. & Wiedl, H. J., 2010. The re-evaluated conservation status of the mountain populations of the highly endangered Cyprus grass snake, *Natrix natrix cypriaca* (Hecht, 1930), with miscellaneous natural history notes. Salamandra. 46(1): 16-23.

■ Baier, F., Sparrow, D.J. & Wiedl, H.J., 2009. The Amphibians and Reptiles of Cyprus. Edition Chimaira, Frankfurt/M., ca. 370 pp.

■ Baig, K. J. & Masroor, R., 2008. The snakes of the genus *Spalerosophis* Jan, 1865 in Indo-Pakistan and Iran (Squamata: Serpentes: Colubridae). Herpetozoa 20(3/4): 109-115.

■ Baig, K.J., Masroor, R. & Arshad, M., 2008. Biodiversity and ecology of the herpetofauna of Cholistan Desert, Pakistan. Russian Journal of Herpetology. 15(3): 193-205.

■ Baig, K.J., Wagner, P., Ananjeva, N.B., Böhme, W., 2012. A morphology-based taxonomic revision of *Laudakia* Gray, 1845 (Squamata: Agamidae). Vertebrate Zoology. 62(2): 213-260.

■ Baker, M. A., Rifai, L., Joger, U., Nagy, Z. T., Wunk, M. & Amr, Z., 2002. Occurrence of *Coluber (Hierophis) schmidtii* Nikolsky, 1909 in Jordan (Squamata: Serpentes: Colubridae). Herpetozoa. 15(1/2):29-36.

■ Barabanov, A., 2003. Taxonomic status of *Coluber ventromaculatus bengalensis* Khan et Khan, 2000 (Reptilia: Squamata: Colubridae). Russ. J. Herpetol. 9(3):255 [2002].

■ Baran, I., 1976. Türkiye yılanlarının taksonomik revizyonu ve coğrafi dağılımları [Turkish Snakes]. TBTA Ankara. 177 pp.

■ Baran, I., 1978. Some rare species of snakes from Turkey. Annalen des Naturhistorischen Museums, Wien. 81 [1977]: 261-265.

■ Baran, I., 1982. Zur Taxonomie der Schlangen in Südost- und Ost-Anatolien. Spixiana. 5(1): 51-59.

■ Baran, I., 1986. On an island population of *Eirenis modestus* in the Turkish Mediterranean Sea.